

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

LĒMUMS

Ventspilī

2015.gada 28. janvārī

Nr. 9
(protokols Nr.2;3§)

*Par Ventspils pilsētas attīstības programmas
2014.-2020.gadam Investīciju plāna papildu sadaļu
„Integrētās teritoriju investīcijas”*

Lai sekmētu ekonomisko, sociālo, demogrāfisko, vides un klimata izaicinājumu risināšanu Ventspils pilsētā un Eiropas Reģionālas attīstības fonda finansējuma piesaisti 2014.-2020.gada plānošanas periodā saskaņā ar 2014.gada 11.novembrī Eiropas Komisijas apstiprināto Darbības programmu „Izaugsme un nodarbinātība”, kā arī pamatojoties uz likuma “Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktu, 2014.gada 19.decembra Ventspils domes lēmumu Nr.182 „Par Ventspils pilsētas pašvaldības plānošanas dokumentu “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un “Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam” apstiprināšanu”, ņemot vērā 2015.gada 21.janvāra Ventspils pilsētas domes Ekonomikas un budžeta komisijas ieteikumu un 2015.gada 23.janvāra Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas atzinumu,

Ventspils pilsētas dome
nolemj :

Apstiprināt Investīciju plāna papildu sadaļu „**Integrētās teritoriju investīcijas**” saskaņā ar šī lēmuma pielikumu.

Sēdes vadītājs
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastrukturā jautājumos

J.Vītoliņš

Nosūtīt:

- 1 -Vispārējai nodaļai
- 1 -Ekonomikas nodaļai
- 1 -Finanšu nodaļai
- 1 -Arhitektūras un pilsēt būvniecības nodaļai
- 1 -P/i „Komunālā pārvalde”
- 1 -P/i „Ventspils pilsētas domes Izglītības pārvalde”
- 1 -P/i „Ventspils bibliotēka”
- 1 -Attīstības pārvaldei
- 1 -P/i „Ventspils pilsētas Sociālais dienests”
- 1 -P/i „Ventspils Digitālais centrs”

1.pielikums

Ventspils pilsētas domes
2015.gada 28.janvāra lēmumam Nr.9
„Par Ventspils pilsētas attīstības programmas
2014.-2020.gadam Investīciju plāna papildu sadaļu
„Integrētās teritoriju investīcijas”

Integrētās teritoriju investīcijas

Ventspils, 2015

SATURS

Ventspils pilsētas izaicinājumu izvērtējums	3-18
Integrēto teritoriju investīciju projektu ideju saraksts	19-22
Kartogrāfiskais materiāls projektu idejām, kas pretendē uz Eiropas Savienības finansējuma saņemšanu specifiskā atbalsta mērķa Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” ietvaros	23

Ventspils pilsētas izaicinājumu izvērtējums

1. Ventspils ekonomiskie izaicinājumi

Darbavietu nodrošinājums

Ventspilī 2012.gadā kopumā pamatdarbā nodarbināti 14,3 tūkst. cilvēku. Salīdzinot ar 2008.gadu, strādājošo skaits ir samazinājies par 16%. 2012.gadā 9,7 tūkst. jeb 67,9% no strādājošajiem nodarbināti privātajā sektorā.¹ Apmēram trešā daļa Ventspilī nodarbināto dzīvo (deklarēta dzīves vieta) kādā citā pašvaldībā, visvairāk to ir no Ventspils novada, Rīgas un citiem apkārtējiem (Talsu, Kuldīga, Saldus) novadiem. Tāpēc pilsētas ekonomikas attīstība ir svarīga ne tikai pilsētas, bet arī apkārtējo pašvaldību iedzīvotājiem.

2013.gadā Ventspils pilsētā tirgus sektorā bija 2004 ekonomiski aktīvās statistikas vienības - 959 komercsabiedrības, 241 individuālie komersanti, 13 zemnieku un zvejnieku saimniecības un 791 pašnodarbinātā persona. Ekonomiskā aktivitāte pēc tirgus sektora ekonomiski aktīvo statistikas vienību skaita uz 1000 iedzīvotājiem pilsētā ir zemāka kā vidēji Latvijā (2013.gadā Ventspilī – 54, Latvijas vidējais rādītājs - 78, Kurzemes reģiona vidējais rādītājs – 68). Laika posmā no 2009.gada līdz 2013.gadam komercsabiedrību skaits pieaudzis par 143 vienībām, pašnodarbināto skaits – par 23 personām.

Latvijā trešā daļa visu mazo un mikro uzņēmumu nodarbina vienu darbinieku, savukārt gandrīz puse – 2-5 strādājošos.²

Lai Ventspils rādītājs izlīdzinātos ar vidējo Latvijas rādītāju, nepieciešams izveidot ap 830 tirgus sektora ekonomiski aktīvās statistikas vienības, kuras nodrošinās ar darbu 4,4 tūkst. cilvēkus.

Reģistrētais bezdarba līmenis Ventspilī uz 2014.gada 31.decembri bija 8,6% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita jeb 1564 personas. Vidēji 2013.gadā bezdarba līmenis bija 8,2%.³

2014.gada 31.decembrī Nodarbinātības valsts aģentūrā bija reģistrēti 123 bezdarbnieki vecumā no 15 līdz 24 gadiem, kas ir 7,9% no kopējā bezdarbnieku skaita, un 216 pirmspensijas vecuma bezdarbnieki, kas ir 13,8% no kopējā bezdarbnieku skaita. Nodarbinātības valsts aģentūras ilgstošā uzskaitē bija 196 bezdarbnieki, kas ir 12,5% no kopējā bezdarbnieku skaita.

Pilsētas degradētās teritorijas

Ventspils pilsētu kopumā raksturo sakopta pilsētvide un attīstīta daudzveidīga tehniskā un sociālā infrastruktūra, plašs sabiedrībai nodrošināto pakalpojumu klāsts.

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati (2013. gada dati būs pieejami 2015. gada aprīlī-maijā)

² Lursoft 2013.gada pētījums (pieejams: <http://www.lursoft.lv/press/2013/05/30/Lursoft-petijums-Mikro-un-mazie-uznemumi-Latvijas-ekonomika-ienem-aizvien-nozimigaku-lomu>)

³ Nodarbinātības valsts aģentūras dati

2013.gadā Ventspils atzīta kā dzīvošanai labvēlīgākā lielā pilsēta Latvijā.⁴ Lai arī vietām pilsētā vēl ir saglabājušās degradētas teritorijas, pašvaldība mērķtiecīgi plāno tās revitalizēt.

Saskaņā ar 2014.gada 19.decembrī apstiprināto Ventspils pilsētas attīstības programmu 2014.-2020.gadam, Ventspils pilsētas teritorijā 30 degradētas teritorijas, tajā skaitā objekti ar kopējo platību 650,7 ha, kuras esošā stāvokļa dēļ nevar izmantot ražošanai vai citām saimnieciskām aktivitātēm. Degradēto teritoriju revitalizācija ir uzņēmējdarbības un pilsētas tautsaimniecības izaugsmes potenciāls.

Ventspils pilsētas saimniecība balstās uz daudznozaru ekonomiku – tradicionālais transports un uzglabāšana, strauji augošā ražošanas un IKT nozares, pakalpojumu sektors un tūrisms ir nozares, kas veido pilsētas ekonomikas tēlu.

Nacionālās industriālās politikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam rīcības virzienā „Industriālo zonu attīstība” noteikts: „Ņemot vērā identificēto tirgus nepilnību, ka nekustamā īpašuma tirgū valda tendence, ka tirgus dalībnieki nespēj nodrošināt pieprasījumam atbilstošu industriālo telpu vai ar komunikācijām nodrošinātu zonu piedāvājumu ārpus Rīgas, kas ir saistīts ar vairākiem biznesa riskiem un spēju uzņemties tos, ir nepieciešams radīt valsts atbalsta mehānismu risku minimizēšanai un tirgus procesu nodrošināšanai”.

Saskaņā ar Darbības programmu “Izaugsme un nodarbinātība” degradēta teritorija ir vieta vai pilsētas daļa, kas līdzšinējā laikā ir izmantota, apbūvēta vai plānota uzņēmējdarbības aktivitātēm, bet šobrīd tur uzņēmējdarbības aktivitātes un nodarbinātība nav apmierinošā līmenī. Teritorijas vai tajās esošie objekti ir pilnībā vai daļēji pamesti vai nolaisti vai arī nereti — piesārņoti.

Ventspilī ir 439,9 ha, kuras atbilst augstākminētajai definīcijai. Industriālās zonās koncentrējas ražošana – mērķtiecīgi attīstot šo zonu infrastruktūru un, nodrošinot atbalsta instrumentus komersantiem ražošanas paplašināšanai un modernizācijai, var tikt sniegts būtisks ieguldījums ražošanas attīstībā.

Vietējais vai ārvalstu investors, uzsākot uzņēmējdarbību Latvijā, nevēlas riskēt un sākotnēji ieguldīt nozīmīgus finanšu resursus nekustamā īpašuma iegādē vai ražošanas ēkas būvniecībā, bet izvēlas īrēt ēku ražošanas vajadzībām. Ņemot vērā pieprasījumu, nepieciešams atbalsts industriālo ēku būvniecībai, t.sk. inženierkomunikāciju izbūvei, kā arī nepieciešams atbalsts pievadceļu infrastruktūras nodrošināšanai.

Tūrisma produktu un publiskās infrastruktūras piedāvājums

Ventspils ir iecienīts tūrisma maršrutu galamērķis, apskates objektu, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas vieta. Tūrisma nozares attīstība veicinājusi pilsētas viesu uzņemšanas iespējas – kopš 2009.gada naktsmītnu skaits pieaudzis par 23%, bet gultu skaits – par 13%. 2013.gadā Ventspils pilsētu apmeklēja vairāk kā 100 tūkstoši

⁴ TV3 veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja

apmeklētāji un tie ir gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Ir palielinājies apmeklētāju pilsētā pavadītais laiks (2013.gadā – 2,44 diennaktis, 2009.gadā – 1,5 diennakts). Nakšņotāju skaits 2013.gadā Ventspilī bija gandrīz 104 tūkstoši, kas nodrošināja naktsmītnēm gandrīz 12 milj. *euro* lielus ieņēmumus. 2013.gadā viens pilsētas apmeklētājs iztērēja 44 *euro* dienā.⁵ 2012.gadā viesnīcās un restorānos tika nodarbināti 398 strādājoši.⁶ Ventspilī viesnīcas un citas tūristu mītnes 2013.gadā ziemā apkalpoja 13% no vasaras apkalpoto personu skaitu.⁷

Lai veicinātu Ventspils pilsētas sabiedrības, kā arī tās tuvākās apkaimes un Ziemeļkurzemes pašvaldību iedzīvotāju nodrošināšanu ar daudzfunkcionālu pakalpojumu pieejamību - lasīšanas iespējas, informācijas resursu izmantošanas pakalpojumi, izglītības, mūžizglītības un apmācības iespējas, interneta pieejamība - nepieciešams pilnveidot un veidot jaunu daudzfunkcionālo centru pakalpojumu pieejamību, uzlabojot publisko infrastruktūru un materiāltehnisko bāzi. Tas veicinās ne tikai pilsētas un apkārtnes teritoriju iedzīvotājiem pieejamus publiskos pakalpojumus, bet arī veicinās pilsētas apmeklētāju piesaisti, savukārt, tas pozitīvi ietekmēs pilsētas un reģiona ekonomisko attīstību.

Lai tūrisma nozare Ventspils pilsētā varētu turpināt attīstīties, aktuāls jautājums ir tūrisma pakalpojumu piedāvājuma paplašināšana ārpus vasaras sezonas, piedāvājot ar interešu izglītību, kultūru, brīvā laika pavadīšanas, veselības aprūpi/rehabilitāciju saistītus pakalpojumus, kurortoloģijas piedāvājuma atjaunošanu.

Uzņēmumu un izglītības iestāžu sadarbība

Profesionālā vidējā, augstākā un neformālā izglītība nodrošina tādu kompetenču apguvi, kas ir vajadzīgas, lai cilvēks piedalītos turpmākās mācībās un pilnvērtīgāk izmantotu iegūtās zināšanas un prasmes darba tirgū. Ventspilī ir pieejams profesionālās, augstākās un mūžizglītības institūciju tīkls.

Profesionālo vidējo izglītību Ventspilī nodrošina divas iestādes – Ventspils Mūzikas vidusskola un Ventspils Tehnikums.

Ventspils Mūzikas vidusskola ir lielākā valsts kultūrizglītības iestāde ārpus Rīgas un tajā 2014./2015.mācību gada sākumā mācās 492 audzēkņi, tostarp 100 izglītojamie – profesionālās izglītības programmās, 392 audzēkņi – profesionālās ievirzes izglītības programmās. Līdz 2014.gada martam Ventspils Mūzikas vidusskola noteiktās funkcijas nodrošināja Ventspilī trīs ēku kompleksā. 2013.gada jūlijā ēkām veikta tehniskā apsekošana un tika konstatēts, ka ēkas neatbilst būvnormatīvu prasībām. Šādos apstākļos tika apdraudēta ēkā esošo cilvēku drošība, tāpēc tika pieņemts lēmums par Ventspils Mūzikas vidusskolas pārcelšanu uz pagaidu telpām Šobrīd Ventspils Mūzikas vidusskolas darbība tiek nodrošināta astoņās dažādās ēkās, kas pieņemams tikai kā pagaidu risinājums.

⁵ 2013.gada augustā-oktobrī veiktā SKDS aptauja

⁶ Centrālās statistikas pārvaldes dati (2013. gada dati būs pieejami 2015. gada aprīlī-maijā)

⁷ Centrālās statistikas pārvaldes dati

Jaunas Ventspils mūzikas vidusskolas ēkas izbūve, t.sk. nodrošinot atbilstošu mūsdienīgu tehnisko aprīkojumu un labiekārtotu dienesta viesnīcu, ir pamats mūsdienīgas kultūrizglītības iestādes izveidei Ventspilī, kas nodrošinās profesionālo vidējo kultūrizglītību reģionā un vienlaikus cieši sadarbosies ar potenciālajām prakses vietām un radošās industrijas pārstāvjiem.

Kopš 2011.gada Ventspils Tehnikumam ir piešķirts Profesionālās izglītības kompetences centra (PIKC) statuss un tajā mācās audzēkņi no Ventspils pilsētas (vairāk nekā puse audzēkņu) un no citām Latvijas administratīvajām teritorijām – Ventspils, Kuldīgas, Talsu, Dundagas, Saldus novadiem, Liepājas, Jelgavas, Rīgas, Daugavpils un Rēzeknes. Ventspils Tehnikuma mērķis ir nodrošināt tautsaimniecības nākotnei nozīmīgus, augstas kvalifikācijas, darba tirgū pieprasītus un konkurētspējīgus speciālistus dažādās izglītības pakāpēs. Lai sagatavotu darba tirgus prasībām atbilstošas kvalifikācijas speciālistus un noskaidrotu uzņēmumu vajadzības, Ventspils Tehnikumā ir izveidota Sadarbības sistēma – izglītotājs, darba tirgus, darba ņēmējs. Ventspils Tehnikumam ir laba sadarbība ar Ventspils, Latvijas un vairākiem Vācijas uzņēmumiem, kuros izglītojamie iziet mācību prakses. Ventspils Tehnikums īsteno uz darba tirgu orientētās, duālās profesionālās izglītības pilotprojektu, kurā plānots iesaistīt 27 izglītojamus 8 Ventspils rūpniecības uzņēmumos. Lai nodrošinātu kvalificēta darba spēka sagatavošanu un tādējādi veicinātu ekonomikas attīstību, sadarbība ar izglītības iestādēm un uzņēmumiem jāturpina un jāpilnveido.

Galvenā augstākās izglītības un zinātnes institūcija pilsētā ir Ventspils Augstskola, kas mērķtiecīgi turpina augt un attīstīties. Ventspils Augstskolā izveidoti trīs zinātniski pētnieciskie centri, t.i. Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs, Lietišķās valodniecības centrs, Uzņēmējdarbības, inovāciju un reģionālās attīstības centrs, kā arī Kurzemes Tehnoloģiju pārneses kontaktpunkts. Ventspils Augstskolas Inženierzinātņu institūts “Ventspils Starptautiskais radioastronomijas centrs” 2013.gadā ierindojās labāko 15 skaitā no 150 Latvijas zinātniskajām institūcijām kā starptautiska līmeņa zinātniskā institūcija. Nepārtraukti tiek veikts zinātniskais pētnieciskais darbs. Zinātniskā pētnieciskā darbība dod iespēju uzņēmumiem paaugstināt savu konkurētspēju jaunu produktu un tehnoloģiju radīšanā un attīstībā. Līdz šim šī iespēja nav pietiekoši aktīvi izmantota. Perspektīvā to būtu nepieciešams veicināt.

Mūžizglītības pasākumu īstenošanā pilsētā piedalās Ventspils Digitālais centrs, Ventspils Augstskola, Ventspils Tehnikums un citas organizācijas.

Ventspils izglītības piedāvājuma ietekmes areāls ir ievērojami lielāks par pilsētas teritoriju – Ventspils Tehnikumam tas ir reģiona mērogā, bet Ventspils Augstskola ir nacionāla mēroga augstskola, kas, attīstoties top par Baltijas mēroga augstskolu.

Profesionālās un augstākās izglītības pilnveidošana ir viens no būtiskākajiem nosacījumiem uzņēmējdarbības sekmēšanai.

Ventspils ir vienīga pilsēta Latvijā, kurā pēdējo 7 gadu laikā IKT uzņēmumu skaits ir pieaudzis vairāk nekā 5 reizes. Ventspils pilsētas domes 2014.gada 21.novembrī

apstiprinātā Ventspils Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) nozares attīstības stratēģija un rīcības plāns paredz mērķtiecīgi turpināt izaugsmi un nodrošināt IKT nozares koncentrācijas palielināšanos pilsētā. Atbilstoši izstrādātajai stratēģijai plānots padarīt Ventspili daudz redzamāku Eiropas IKT kartē, piemeklējot Ventspils un reģiona mērogiem atbilstošu nišu, kā arī nodrošinot kvalitatīvu izglītību speciālistiem, izcilu infrastruktūru un labākos apstākļus IKT uzņēmumu vajadzībām.

Ventspils pilsētas ekonomiskie izaicinājumi ir saistīti ar degradēto teritoriju atjaunošanu un sociāli ekonomiskās izaugsmes priekšnosacījumu veidošanu, lai sekmētu uzņēmējdarbības attīstību, investīciju piesaisti, nodarbinātību un ekonomisko aktivitāti pilsētā.

Risinot ekonomiskos izaicinājumus, Ventspils pilsēta kā Baltijas jūras reģiona nozīmes attīstības centrs⁸ pārprofilēsies par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centru, ekonomiskās attīstības dzinējspēku Baltijas jūras reģionā un Latvijas rietumu daļā. Sadarbojoties un mijiedarbojoties ar tuvākajām pilsētām un lauku teritorijām, tiks veidota izaugsmei nepieciešamā kritiskā masa, kā arī mazināts atsevišķu teritoriju nomales efekts. Sadarbības iespējām paplašinoties, uzlabosies cilvēkresursu piesaistes iespējas, to mobilitāte, tiks pilnveidota infrastruktūra u.c., kā rezultātā attīstīsies visa Ventspils pilsētai piekritīgā lauku teritorija.

Ventspils pilsētas ekonomiskie izaicinājumi tiks risināti specifiskā atbalsta mērķa Nr.3.3.1. (SAM) "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām" ietvaros, uzlabojot uzņēmējdarbību veicinošu publisko infrastruktūru un radot darbavietas, uzņēmējiem nodrošinot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projekta ideju Nr.1).

Ventspils pilsētas ekonomiskie izaicinājumi tiks risināti specifiskā atbalsta mērķa Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” ietvaros, sakārtojot degradētās teritorijas (t.sk. objektus) – veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, tādējādi uzlabojot uzņēmējdarbības vidi un veicinot nodarbinātību. Jebkuri ieguldījumi publiskajā infrastruktūrā tiks veikti, nodrošinot ēku atbilstību iespējami augstiem energoefektivitātes rādītājiem, tādējādi paaugstinot ēku energoefektivitāti un samazinot patērētās elektroenerģijas un siltumenerģijas apjomu, (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.2; 3; 4; 5; 6; 7; 8).

Ventspils Mūzikas vidusskolas darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izbūvei plānots piesaistīt finansējumu specifiskā atbalsta mērķa (SAM) Nr.8.1.3. „Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu” ietvaros.

---

⁸ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam

2. Ventspils vides izaicinājumi

Pilsētas degradētas teritorijas

Ventspils pilsētā ir 30 degradētas teritorijas (tajā skaitā objekti) ar kopējo platību 650,7 ha. Šajās teritorijās atrodas objekti, kas rada augsnes un gruntsūdeņu piesārņojumu.

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra un Ventspils pilsētas teritorijas plānojuma datiem Ventspils pilsētā ir 24 piesārņotas un 43 potenciāli piesārņotās teritorijas.

Sakārtojot degradētās teritorijas, var tikt uzlabota pilsētvides kvalitāte un pievilcība, attīstīta uzņēmējdarbība, dzīvojamo, sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūve, nodrošinot jaunu darba vietu radīšanu, videi draudzīgu un vides ilgtspējīgu veicinošu pilsētas izaugsmi.

Revitalizēto pilsētvidi un reģenerētās degradētās teritorijas iespējams izmantot izglītības, kultūras, brīvā laika pavadīšanas, veselības aprūpes, sociālās palīdzības un citu publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai, tādējādi sekmējot pašvaldības autonomo funkciju izpildi.

Pašvaldības teritorijas un objekti

Pilsētas teritorijā ir atsevišķas vietas un objekti, kas ir vecas, daļēji apdzīvotas vai neapdzīvotas ēkas, kas pasliktina pilsētvides kvalitāti un rada degradētas vides efektu, neveicinot šādās vietās uzņēmējdarbības aktivitātes un vēlmi dzīvot šādās vietās. Ilgstoši neizmantotas, daļēji nolaistas ir atsevišķas degradētās teritorijas un objekti pilsētas centrālajā daļā un Gāliņciemā, kas samazina pilsētvides pievilcību un nenodrošina kvalitatīvu publisko pakalpojumu pieejamību.

Problemātiska ir situācija Ostgalā un Vecpilsētā, kur ir sastopami grausti un nesakoptas ēkas, kas rada negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi un vietējiem iedzīvotājiem un pilsētas viesiem.

Ventspilī kā problēma, kuru nepieciešams risināt, ir atsevišķu dzīvojamo māju sliktais tehniskais stāvoklis. Šeit izdalāmas vecās dzīvojamās mājas Ostgalā, Vecpilsētā un padomju laikā celtās daudzstāvu dzīvojamās ēkas Jaunpilsētā un Pārventā, kuru ekspluatācijas termiņš ir beidzies un tehniskais stāvoklis tuvāko gadu laikā var sasniegt kritisko robežu.

Ventspils pilsētas vides izaicinājumi tiks risināti specifisko atbalsta mērķu (SAM) Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.2; 3; 4; 5; 6; 7; 8) un Nr.9.3.1. „Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai

sabiedrībā” ietvaros, veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, tādējādi uzlabojot vides kvalitāti (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.12; 13).

3. Ventspils klimata izaicinājumi

Daļa dzīvojamo, rūpniecisko un sabiedrisko ēku ir ar zemu energoefektivitāti

Ventspils pilsētā laika periodā no 2008.gada notiek aktīva energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana pašvaldības iestāžu ēkām un dzīvojamam fondam.

Laika periodā no 2008.gada līdz 2014.gadam, pateicoties Ventspils pilsētas pašvaldības atbalstam un piesaistot Eiropas Savienības līdzfinansējumu, ir veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi 94 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās jeb 39% no kopējā dzīvojamā fonda.

Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi ir veikti visās Ventspils pilsētas izglītības iestādēs, pašvaldības ēkās Raiņa ielā 10, Andreja ielā 3, Ģertrūdes ielā 16, Pērkoņu ielā 21.

2012.gadā tika veikta Ventspils pilsētas domes ēkas Jūras ielā 36 renovācija, nodrošinot ēkā zemu siltumenerģijas patēriņu un samazinot kaitīgo izmešu daudzumu, kas rodas siltumenerģijas ražošanas procesā. Siltināšanas rezultātā enerģijas patēriņš apkurei samazinājies vairāk kā 5 reizes, ik gadu pašvaldības budžetā ietaupot vairāk kā 21 tūkstošu *euro*.

Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanas pasākumi, t.sk. energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, ir veikti vairākos Ventspils uzņēmumos.

Laika periodā no 2011.gada līdz 2013.gadam veiktie energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Ventspils pilsētā ļāvuši siltumenerģijas zudumus tīklos samazināt no 15% līdz 13,4% un palielināt siltuma ražošanas efektivitāti no 60% līdz 65%. Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanas rezultātā tiek samazināts īpatnējais siltumenerģijas patēriņš apkurei Ventspils ēkās uz 153 kWh/m² 2013.gadā.

Ekonomiski efektīva energoefektivitāte ir viena no prioritātēm gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

Lai samazinātu energoresursu patēriņu un veicinātu dzīvojamo māju, rūpniecisko un publisko ēku energoefektivitāti, jāturpina ēku renovēšana. Lai sekmīgi turpinātos ēku energoefektivitātes pasākumu realizācija, ir jānodrošina finansējuma pieejamība ekonomiski pamatotiem projektiem.

Lai paaugstinātu Ventspils pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēmas efektivitāti, samazinot siltumenerģijas zudumus pārvades un sadales tīklos, jāturpina centralizētās siltumapgādes saimniecības modernizācija un attīstība.

Ventspils pilsētas klimata izaicinājumi tiks risināti specifiskā atbalsta mērķa (SAM) Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” ietvaros, sakārtojot apkārtējo vidi degradējošus objektus – veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, tādējādi paaugstinot ēku energoefektivitāti un samazinot patērētās elektroenerģijas un siltumenerģijas apjomu (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.2; 3; 4; 5; 6; 7; 8).

Jebkuri ieguldījumi publiskajā infrastruktūrā tiks veikti, nodrošinot ēku atbilstību iespējami augstiem energoefektivitātes rādītājiem, tādējādi Ventspils pilsētas vides un klimata izaicinājumi tiks risināti arī specifisko atbalsta mērķu (SAM) Nr.3.3.1. "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” ietvaros, uzlabojot uzņēmējdarbību veicinošu publisko infrastruktūru un radot darbavietas, uzņēmējiem nodrošinot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projekta ideju Nr.1), Nr.8.1.2. „Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” ietvaros, uzlabojot izglītības iestāžu mācību vidi, (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.9; 10; 11) un Nr.9.3.1. „Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” ietvaros, veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, tādējādi uzlabojot vides kvalitāti (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.12; 13).

4. Ventspils demogrāfiskie izaicinājumi

Iedzīvotāju skaits

2014.gada sākumā Ventspils pilsētā dzīvo 40679 pastāvīgo iedzīvotāju, kas sastāda 1,9% no Latvijas iedzīvotāju kopējā skaita.⁹ Pēdējo piecu gadu laikā (2014.gada sākumā salīdzinot ar 2009.gada sākumu) Ventspilī deklarēto iedzīvotāju skaits samazinājies par 5,6%. Galvenais iedzīvotāju skaita samazināšanās iemesls Ventspilī ir negatīvie dabiskā pieauguma rādītāji – mirstība pārsniedz dzimstību. Kopš 2000.gada dzimušo skaits pa gadiem ir svārstīgs, sasniedzot lielāko dzimušo skaitu 2008.gadā (458) un zemāko kritumu 2011.gadā (310). Pozitīvi, ka 2013.gadā dzimušo skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir palielinājies (345). 2014.gadā Ventspils pilsēta piedzima 411 bērni.

Ilgākā laika posmā līdz 2004.gadam migrācijas saldo (iebraukušo un izbraukušo starpība) pilsētā bija pozitīvs, bet kopš 2005.gada migrācijas saldo ir negatīvs, līdz ar to

---

⁹ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

kopš 2004.gada arī mehāniskā kustība ir iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls. Negatīvais migrācijas saldo savu lielāko vērtību sasniedza 2010.gadā (-896).

Pilsētas iedzīvotāju vecumstruktūras dinamika liecina par pilsētas iedzīvotāju novecošanās tendencēm. 2014.gada sākumā Ventspilī 13,7% iedzīvotāju bija līdz darbības vecumam (Latvijā - 14,2%), 64,5% darbības vecumā (Latvijā – 65,0%) un 21,8% virs darbības vecuma (Latvijā – 20,8%).¹⁰

Saskaņā ar demogrāfiskajām prognozēm turpmākajos gados Latvijas iedzīvotāju skaits turpinās samazināties. Minētā procesa galvenie iemesli ir sabiedrības novecošanās, ilgstoši zems dzimstības līmenis un iedzīvotāju emigrācija.

Pilsētas nākotnes attīstībai svarīga ir gan esošo iedzīvotāju skaita saglabāšana un jaunu iedzīvotāju piesaistīšana, gan dzimstības palielināšanās. Iedzīvotāju skaita saglabāšanu un jaunu iedzīvotāju piesaistīšanu pilsētā nodrošina izglītības iespēju, darba vietu pieejamība, ieņemamajai profesijai atbilstoša darba samaksa, kā arī droša un ērta pilsētvides un darba vide.

Izglītojamo skaita izmaiņas

Ventspils pirmsskolas izglītības iestādes 2014./2015.mācību gadā apmeklēja 1698 audzēkņi. Salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu, vērojams neliels audzēkņu skaita samazinājums.

2014./2015.mācību gadā pašvaldības vispārīzglītojošās skolās mācības uzsāka 4139 audzēkņi, tai skaitā 3936 dienas skolu un 203 vakara skolu audzēkņi. Salīdzinot ar iepriekšējo mācību gadu, vērojams neliels audzēkņu skaita samazinājums.

Katru gadu pieaug 9.klašu beidzēju īpatsvars, kuri mācības turpina profesionālajās izglītības iestādēs.

Ventspils pilsētas vispārējās izglītības iestādes apmeklēja gan pilsētas, gan apkārtnējo novadu un pilsētu iedzīvotāju bērni.

Skolēnu interese par eksaktajām zinātnēm. Interesu izglītības iespējas inovatīvu tehnoloģiju un eksakto zinātņu jomā

Lai veicinātu Ventspils pilsētas skolu jaunatnes interesi par dabaszinātnēm, matemātiku un tehnoloģijām, no 2005.gada tiek īstenota pašvaldības Rīcības programma mācību procesa pilnveidošanai un matemātikas, dabaszinātņu un tehnoloģiju mācību priekšmetu klašu aprīkojuma modernizēšanai pilsētas skolās. Tā rezultātā pieaug vidusskolēnu īpatsvars, kuri vidusskolās izvēlās matemātikas, dabaszinātņu un tehnikas virziena izglītības programmas.

---

¹⁰ Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

2014.gadā 47,7% no vispārizglītojošo skolu 12.klašu beidzējiem, kuri turpina mācības augstākās izglītības iestādēs, studē dabaszinātņu, matemātikas, inženierzinātņu, tehnoloģiju zinātņu un medicīnas studiju programmās.

Sadarbībā ar Latvijas Universitātes Ķīmijas fakultāti, kopš 2013.gada Ventspils pilsētas vispārizglītojošo skolu izglītojamie apmeklē nodarbības Jauno Ķīmiķu skolā. Nodarbību mērķis ir radīt labāku attiecīgā temata izpratni, iekļaujot nodarbību saturā jautājumus, kas netiek aplūkoti mācību stundās, kā arī, dot iespēju izglītojamiem vairāk darboties praktiski un apgūt ķīmiķim nepieciešamos darba paņēmienus.

Jaunrades nama digitālo planetāriju un saules novērojumu observatoriju 2014.gadā apmeklējuši vairāk kā 20 tūkstoši interesenti: skolēni, Ventspils iedzīvotāji, tūristi. 1242 Ventspils skolēni fizikas un dabaszinību stundu ietvaros planetāriju izmantojuši bez maksas.

Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.-2020.gadam paredzētā mācību vides modernizācija, tostarp ķīmijas un fizikas kabinetu labiekārtošana, eksakto mācību priekšmetu skolotāju izglītošana, kā arī mācību materiālu uzlabošana, mudinās vidusskolēnus izvēlēties kārtot eksāmenu fizikā vai ķīmijā.

Lai palielinātu skolēnu interesi par zinātni, inovatīvām tehnoloģijām, inženierzinātnēm un matemātiku, nepieciešams izveidot saprotamu, mūsdienīgu, interaktīvu piedāvājumu, kurā iepriekš minētās jomas saplūst un/vai viena otru papildina. Minētais ir iespējams, liekot lielāku akcentu uz interešu izglītības pieejamību. Aktīva atpūta un mūsdienu tehnoloģijas ir aktualitāte arī citiem pilsētas un reģiona iedzīvotājiem, kā arī pilsētas viesiem. No visiem Ventspils Jaunrades nama nodarbībās iesaistītajiem audzēkņiem 6% ir no Ventspils novada.

Izglītības pakalpojumu nodrošinājums bērniem ar īpašām vajadzībām

Bērniem ar īpašām vajadzībām Ventspils pilsētā tiek piedāvātas speciālās pamatzglītības programmas. 45 izglītojamie ar mācīšanas traucējumiem integrēti klasēs ar vispārizglītojošo programmu. Ventspils pilsētā ir 2 apvienotās klases latviešu apmācības valodā, kurās mācās izglītojamie ar garīgās attīstības traucējumiem. Ventspils pilsētā 6 izglītojamie ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem mācās apvienotā klasē latviešu apmācības valodā un 4 izglītojamie – mazākumtautību apmācības valodā.

Bērniem ar īpašām vajadzībām (ar somatiskām saslimšanām, valodas traucējumiem, redzes traucējumiem, jauktiem attīstības traucējumiem, garīgās attīstības traucējumiem) Ventspils pilsētā tiek piedāvātas speciālās pirmsskolas izglītības programmas.

Rīcības programmas ietvaros tika iegādāts dators ar specializētām datorprogrammām bērniem ar redzes traucējumiem redzes korekcijai.

ERAF projekta „Ventspils 6.vidusskolas infrastruktūras uzlabošana izglītojamiem ar funkcionāliem traucējumiem” ietvaros Ventspils 6.vidusskolā ierīkots lifts, kā arī veikta sanitārā mezgla pārbūve, atjaunots grīdas segums, lai nodrošinātu personu ar kustību traucējumiem ērtu piekļuvi mācību kabinetiem, un nomainītas mehāniski bojātās, personām ar kustību traucējumiem nepiemērotās gaiteņu durvis. Tāpat skolas 1., 2. un 3. stāva gaitēšos atjaunots grīdas segums. Atjaunošanas darbos izmantots divu kontrastējošu toņu linolejs, kas atvieglos pārvietošanos vājredzīgiem cilvēkiem. Līdz ar to Ventspils 6.vidusskolas infrastruktūra pielāgota audzēkņiem ar kustību traucējumiem.

Jāturpina darbs pie atbilstoša aprīkojuma iegādes mācību procesa kvalitatīvai nodrošināšanai izglītojamiem ar īpašām vajadzībām.

Mācību vides infrastruktūra izglītības iestādēs

Rīcības programmas “Mācīšanās kvalitātes uzlabošana Ventspils pilsētas izglītības iestādēs” ietvaros 2013. un 2014.gadā 63 (no 278) jeb 23% skolu mācību kabinetos un 10 pirmsskolas izglītības iestādēs izveidota bezvadu datortīkla pieejas punkti. Skolu vajadzībām iegādāti 52 multimēdiju aprīkojuma komplekti (ekrāns, multimediju projektors), 9 interaktīvās tāfeles komplektā ar projektoriem un programmatūru, 22 multimediju projektori komplektā ar ekrānu un 15 bezvada datorpelēm skolēnu interaktīvas iesaistes nodrošināšanai, 31 dokumentu kamera. Pētniecības prasmju attīstībai sākumskolas dabaszinību mācību priekšmetos iegādāti 27 tehnisko palīgīdzekļu komplekti: “Skaņa”, “Gaisma”, “Elektrība”, “Magnēti un kompass”, “Siltums”, “Svari”, “Gaiss”, “Bioloģijas laboratorijas darbi”, “Kompasu komplekts”. Programmas ietvaros nodrošināta Ventspils 4.vidusskolas dalības maksa Microsoft Latvia un LMT pilotprojektā par planšetdatoru izmantošanu skolā, kā rezultātā viena klase tiks aprīkota ar 30 planšetdatoriem, kā arī, skolotājiem tiek nodrošinātas apmācības un digitālie materiāli darbam stundās.

Arī visu 10 pirmsskolas izglītības iestāžu vajadzībām iegādāti multimēdiju aprīkojumi (interaktīvā tāfele, programmatūra, audio sistēma, tuvās distances projektors, portatīvais dators).

Ventspils Mūzikas vidusskola ir lielākā valsts kultūrizglītības iestāde ārpus Rīgas un tajā 2014./2015.mācību gada sākumā mācās 492 audzēkņi, tostarp 100 izglītojamie – profesionālās izglītības programmās, 392 audzēkņi – profesionālās ievirzes izglītības programmās. Lielākā daļa audzēkņu (86 no 100) ir no Kurzemes reģiona – Ventspils pilsētas (vairāk nekā puse audzēkņu) un no citām Kurzemes reģiona administratīvajām teritorijām (aptuveni 1/3 audzēkņu) – Ventspils, Talsu, Kuldīgas, Dundagas u.c. novadiem. Līdz 2014.gada martam Ventspils Mūzikas vidusskola noteiktās funkcijas nodrošināja Ventspilī trīs ēku kompleksā, kas ir savstarpēji funkcionāli saistīti nekustamie īpašumi. 2013.gada jūlijā ēkām tika veikta tehniskā apsekošana un tika konstatēts, ka ēkas neatbilst būvnormatīvu prasībām. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu un mūsdienu izglītības

kvalitātes prasībām atbilstošu mācību publiskā pakalpojuma sniegšanu, ir nepieciešama infrastruktūras izbūve.

Jauna mūzikas vidusskolas ēka ar atbilstošu mūsdienīgu tehnisko aprīkojumu un labiekārtotu dienesta viesnīcu ir pamats mūsdienīgas kultūrizglītības iestādes izveidei Ventspilī, kas nodrošinās profesionālo vidējo kultūrizglītību reģionā un vienlaikus cieši sadarbosies ar potenciālajām prakses vietām un radošās industrijas pārstāvjiem.

Mūsdienu tehnoloģiju attīstība ir tik strauja, ka izglītības iestādēm jāspēj piedāvāt pēc iespējas jaunāki risinājumi, kas pieejami darba tirgū. Materiāltehniskās bāzes pilnveidošana un ergometriskas vides izveide ir būtisks nosacījums kvalitatīvas, mūsdienu prasībām atbilstošas, veselīgas izglītības pieejamībai.

Ventspils pilsētas demogrāfiskie izaicinājumi tiks risināti arī specifisko atbalsta mērķu (SAM) Nr.8.1.2. „Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” ietvaros, uzlabojot izglītības iestāžu mācību vidi un pilnveidojot izglītības iestāžu materiāltehnisko bāzi, (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.9; 10; 11). Ņemot vērā, ka kvalitatīva apkārtējā vide, darbavietu pieejamība un publisko pakalpojumu klāsts veicina pašvaldības pievilcību kā iedzīvotāju pastāvīgas dzīves vietas izvēli, Ventspils pilsētas demogrāfiskie izaicinājumi tiks risināti arī specifisko atbalsta mērķu (SAM) Nr.3.3.1. (SAM) "Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” ietvaros, uzlabojot uzņēmējdarbību veicinošu publisko infrastruktūru un radot darbavietas, uzņēmējiem nodrošinot labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projekta ideju Nr.1) un Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām” ietvaros, veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.2; 3; 4; 5; 6; 7; 8).

Ventspils Mūzikas vidusskolas darbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras izbūvei plānots piesaistīt finansējumu specifiskā atbalsta mērķa (SAM) Nr.8.1.3. „Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu” ietvaros.

5. Ventspils sociālie izaicinājumi

Ventspils pašvaldība pilsētas iedzīvotājiem nodrošina 36 dažādus sociālos pabalstus un 12 sociālos pakalpojumus. Sociālo palīdzību 2014.gadā ir saņēmuši 10761 pilsētas iedzīvotāji, kas ir par 408 personām mazāk kā 2013.gadā, kad sociālā palīdzība tika sniegta 11169 personām. Tajā pašā laikā ir palielinājies to personu skaits, kuras saņem dažādus sociālos pakalpojumus. Ja 2013.gadā sociālos pakalpojumus saņēma 706 personas, tad 2014.gadā jau 920 personas. Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaita palielinājums ir saistīts ar jaunu pakalpojumu ieviešanu.

Neskatoties uz to, ka Ventspils pilsētā jau ir izveidoti dažādi sociālie pakalpojumi, tos nepieciešams daudzveidot, ieviešot kvalitatīvus uz klientu orientētus sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, īstenojot pasākumu kompleksu personas sociālās funkcionēšanas, fizisko un psiholoģisko spēju atjaunošanai un uzlabošanai.

Sociālo pakalpojumu pieejamība ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem

Ventspils sociālās aprūpes namā „Selga” ilgstošas un īslaicīgas sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumi tiek nodrošināti gan bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, gan arī pensionāriem un personām ar invaliditāti.

2014.gadā Ventspils sociālās aprūpes namā „Selga” tika nodrošināta ilgstoša sociālā aprūpe, sociālā rehabilitācija un sociālā integrācija 35 bāreņiem un bez vecāku apgādības palikušiem bērniem, kā arī 212 pensionāriem un personām ar invaliditāti. 2015.gada janvārī Ventspils sociālās aprūpes namā „Selga” uzturas 18 bāreņi un bez vecāku apgādības palikuši bērni, kā arī 134 pensionāri un personas ar invaliditāti.

Ventspils bērnu aprūpes centrs ir Sociālā aprūpes nama "Selga" struktūrvienība un atrodas ēkas ceturtajā stāvā, kur dzīvojamās istabas ir izvietotas pēc tāda paša principa kā slimnīcā – abās pusēs šauram, garam gaitenim. Esošajā bērnu aprūpes centrā, telpu plānojuma dēļ, nav iespējams izveidot atsevišķas grupas (vienā grupā ne vairāk kā astoņi bērni), līdz ar to bērniem nav iespējams nodrošināt ģimeniskai videi pietuvinātus sadzīves apstākļus. Esošais telpu plānojums, kas nav piemērots bērnu aprūpei, rada nošķirtības un izolētības sajūtu bērnu aprūpes centrā dzīvojošajiem. Nav piemērotu apstākļu, lai bērniem radītu ģimeniskuma un kopības sajūtu.

Bērniem, kas dzīvo bērnu aprūpes centrā, tiek nodrošināta pilna sociālā aprūpe un audzināšana – regulāras, centralizēti sagatavotas maltītes, tīrs apģērbs, uzkoptas telpas. Tajā pašā laikā bērni ikdienas mājas darbos, kādi tiek veikti dzīvojot ģimenē, netiek iesaistīti vai arī tiek iesaistīti daļēji. Līdz ar to bērniem neveidojas sadzīvei nepieciešamās iemaņas un prasmes. Minēto prasmju un iemaņu veidošanos ievērojami kavē arī pašreizējie bērnu sadzīves apstākļi, dzīvojot nošķirtās istabās.

Lai bērniem nodrošinātu ģimeniskai videi maksimāli pietuvinātus sadzīves apstākļus, līdz ievietošanai aizbildņu ģimenē vai audžuģimenē, plānots izveidot

daudzfunkcionālu aprūpes centru. Daudzfunkcionālais centrs tiks veidots pēc dzīvokļa tipa principa. Aprūpes modelis daudzfunkcionālajā centrā tiks veidots tā, lai bērni varētu veiksmīgi iekļauties sabiedrībā, pavadot laiku kopā ar vienaudžiem, veidojot draudzīgas attiecības, mācoties sadarboties, kā arī veicinot pusaudžus patstāvīgi uzņemties ikdienas pienākumus – rūpēties par savu apģērbu un kārtību mājoklī, iepirkties un gatavot ēdienu, kā arī izmantot dažādu sadzīves tehniku un mājtsaimniecībā izmantojamus priekšmetus u.c.

Sociālo pakalpojumu pieejamība personām ar īpašām vajadzībām

Kopš 2011.gada Ventspils pilsētā bērniem un jauniešiem ar garīgās attīstības traucējumiem vai citiem funkcionāliem traucējumiem līdz 25 gadu vecuma sasniegšanai ir pieejams dienas centra pakalpojums. Pieprasījums pēc minētā dienas centra pakalpojuma ir būtiski palielinājies – ja 2011.gadā bija 27 klienti, tad 2015.gada janvārī pakalpojums tiek nodrošināts jau 160 klientiem. Vidēji dienā dienas centru apmeklē 40 – 50 klienti. No esošajiem 160 klientiem 25 gadu vecumu ir pārsnieguši 11 klienti, kuriem esošā dienas centra pakalpojuma sniegšana būtu pārtraucama. Esošais dienas centrs, ierobežotas telpu platības dēļ, nespēj uzņemt tik lielu skaitu klientu, turklāt jauniešiem un pilngadīgām personām nepieciešams atšķirīgs pakalpojuma saturs.

Ventspils pilsētā nav pieejami piemēroti sociālie pakalpojumi pilngadīgām personām ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. personām ar garīga rakstura traucējumiem. Ņemot vērā, ka minētās personas nav atstājamās bez pastāvīgas uzraudzības, to atbalsta personām, visbiežāk vecākiem, nav iespējams strādāt algotu darbu un iesaistīties sabiedriskajā dzīvē. Atbilstoša dienas centra nepieejamība rada pilngadīgajām personām ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. personām ar garīga rakstura traucējumiem, būtisku dzīves kvalitātes un sociālo prasmju pazemināšanos, jo pastāvīgi šīs personas dzīvo sociālā izolētībā, lielākoties bez komunikācijas ar cilvēkiem un iespējām saturīgi pavadīt dienas aktīvo daļu.

Lai pilngadīgām personām ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. personām ar garīga rakstura traucējumiem, nodrošinātu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, viņu attīstības pakāpēm un vajadzībā piemērotu interešu izglītību un brīvā laika pavadīšanas iespējas, daudzfunkcionālajā aprūpes centrā plānots izveidot dienas centru pilngadīgām personām ar funkcionāliem traucējumiem.

Sociālā dienesta materiāltechniskā bāze sociālo pakalpojumu sniegšanai, t.sk. personām ar funkcionāliem traucējumiem

Vientuļiem pensionāriem un personām ar invaliditāti, kurām ir kustību traucējumi un kuras nespēj nodrošināt pašaprūpi, tiek sniegts atbalsts aprūpes nodrošināšanai mājās. Šādu no pašvaldības finansētu atbalstu aprūpei mājās ik gadu saņem aptuveni 160 – 170 personas.

Personām ar funkcionāliem traucējumiem, tajā skaitā personām ar garīga rakstura traucējumiem Ventspils pilsētā netiek nodrošināti uz pašaprūpi vērsti, ģimeniskai videi

pietuvināti sadzīves apstākļi, kas radītu iespēju dzīvot patstāvīgu dzīvi. Šobrīd šīs personas, kurām nav ģimenes locekļu atbalsta, saņem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās.

Nozares attīstības plānošanas dokumentā „Pamatnostādnes sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam” ir noteikti mērķi un veicamie pasākumi, lai nodrošinātu indivīda vajadzībām atbilstošu, sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšanu, kas sekmē personas pašaprūpes un neatkarīgas dzīves iespējas, tajā skaitā, arī to personu, kas saņem pakalpojumu sociālās aprūpes centros, bet mērķtiecīgu rehabilitācijas pasākumu un deinstitucionalizācijas procesu rezultātā varētu reintegrēties sabiedrībā. Turpmāk aprūpes institūcijās tiks ievietotas tikai personas ar ļoti smagiem funkcionālajiem traucējumiem, un ar šīm personām pēc individuāla, atbilstoši traucējumu smagumam un veidam sastādīta aprūpes un rehabilitācijas plāna strādās atbilstošas kvalifikācijas personāls. Sociālo pakalpojumu pamatnostādnes paredz gan veicināt personu ar vieglākas pakāpes funkcionālajiem traucējumiem pāreju no aprūpes institūcijām uz patstāvīgu dzīvi, saņemot nepieciešamos pakalpojumus un atbalstu pašvaldībā, gan pasākumus nepieciešamo pakalpojumu kompleksa izveidei pašvaldībās.

Likvidējot bērnu sociālās aprūpes centru un izveidojot daudzfunkcionālu aprūpes centru citā ēkā ar bērnu vajadzībām piemērotām telpām, tiktu atbrīvotas pašvaldības īpašumā esošas. Atbrīvotajās telpās būtu iespējams izveidot jaunu pakalpojumu personām ar garīga rakstura traucējumiem - grupu dzīvokļus. Izveidojot grupu dzīvokļus, tiktu nodrošināti sadzīves apstākļi, kas būtu funkcionāli pilnībā pielāgoti personu ar garīgā rakstura traucējumiem vajadzībām. Grupu dzīvokļi ir pastāvīgās uzturēšanās mītne, kurā personas ar garīgās attīstības traucējumiem zinošu profesionālu vadībā realizē savas patstāvīgās dzīves iemaņas. Grupu dzīvoklis nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā. Grupu dzīvoklī dažādi pakalpojumi tiek sniegti kompleksi un nedalāmi cits no cita. Klientiem tiek nodrošināta iespēja konsultēties pie speciālistiem, lai attīstītu patstāvīgai dzīvei nepieciešamās praktiskās prasmes un iemaņas, veicinātu nodarbinātību, celtu klientu izpratni par veselīga dzīvesveida jautājumiem, kā arī nodrošinātu iespēju saturīgi pavadīt brīvo laiku, tādā veidā uzlabojot kopējo dzīves kvalitāti.

Ventspils pilsētas sociālie izaicinājumi tiks risināti specifiskā atbalsta mērķa (SAM) Nr.9.3.1. „Attīstīt pakalpojumu infrastruktūru bērnu aprūpei ģimeniskā vidē un personu ar invaliditāti neatkarīgai dzīvei un integrācijai sabiedrībā” ietvaros, veicot ieguldījumus sociālajā infrastruktūrā, izveidojot ģimeniskai videi pietuvinātus mājokļus ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, dienas aprūpes centrus, grupu dzīvokļus un citu infrastruktūru personām ar garīgās attīstības, kustību vai funkcionāliem traucējumiem (skatīt Integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.12; 13).

Vienlaikus specifiskā atbalsta mērķa SAM Nr.5.6.2. „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības

programmām” ietvaros, veicot ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā, atsevišķi pakalpojumi tiks vērsti uz sociālās atstumtības riskam pakļautām personām, (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.2; 3; 4; 5; 6; 8), kā arī tiks sniegts atbalsts SAM Nr.8.1.2. „Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” ietvaros, uzlabojot izglītības iestāžu mācību vidi un pilnveidojot izglītības iestāžu materiāltehnisko bāzi, (skatīt integrētās teritorijas investīciju projektu idejas Nr.9; 10; 11).